

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 6.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.—

Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprto reklamacije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Zahtevajmo!

Na neko pritožbo dobil je gospod profesor **Matko Mandič** te dni od c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva nastopno **slovenski sestavljeno** rešitev:

Triest, 15. Avgust 1896.

N. 30769.

Gospodu Matku Mandiču,
uredniku „Naše Sloge“

v Trstu.

Na Vašo pritožbo z dne 27. julija t. l. tičočo se okernjenja brzojavke oddane dne 2. julija v Plominu, se Vam po izvršeni preiskavi uljudno naznanja, da je dotični manipulant pri odpravljanju omenjene brzojavke po pomoti premenil mesto provenijence Plomin v Kanfanar, ter da se je radi tega proti njemu uradno postopalo.

C. kr. poštno-vodstveni denarnici v Trstu se ob enem nalaga, da vrne proti jedostavnemu potrdilu Vašemu blagorodju pristojbino 30 nov., kojo ste plačali za brzojavko št. 399 z dne 2. julija t. l. (za Kanfanar iz Trsta).

V to svrhu se Vam je izkazati tem odlokom. 3/.

Priloge Vaše pritožbe vračajo se pod 7/.

C. kr. poštno in brzojavno vodstvo
Garimberti m. p.

Pustimo tu na strani vprašanje, da-li je ta rešitev v meritoričnem pogledu zadovoljila gosp. pritožitelja. Marveč je nam tu pred očmi jezikovno vprašanje, vprašanje enakopravnosti našega jezika. Slavno poštno in brzojavno ravnateljstvo je slednjic — po dolgem obotavljenju in po hudih borbah — sto slovensko rešitvijo pripoznalo dvojno: prvič, da je dolžno reševati slovenske vloge v slovenskem jeziku in drugič, da ima tudi potrebnih moči za sestavljanje slovenskih odlokov in dopisov!

V zmislu tega svojega pripoznanja naj postopa odslej slavno poštno in brzojavno ravnateljstvo: v prvo naj ono samo rešuje slovenske in hrvatske vloge v slovenskem in hrvatskem jeziku, in zajedno naj pazi, da bodo tudi nje podrejeni organi — od kontrolorja pa deli do zadnjega pismonoše in uradnega sluga — strogo in brezpogojno izvrševali predpise, izdane jim — in v kolikor še niso izdani, naj se izdadó neutegoma! — v zmislu in po zahtevah v zakonih vsem narodom zajamčene ravnopravnosti. In to izvrševanje v zakonih

zajamčene ravnopravnosti ne bodi le navidezno — kakó bi rekli? — sporadično, le pesek v oči sitnim višim oblastim in še sitnejim zastopnikom naroda slovenskega in hrvatskega, ampak bodi popolno brezpogojno — ne omejuj se samo na izdanje kake slovenske potrdnice tu pa tam, ampak raztezaj se na vse poštno-uradno poslovanje, v besedi in v pismu. Tudi v besedi! Uprav z ozirom na osebno in ustno občevanje nekotih uradnikov se slovenskimi strankami mogli bi napisati marsikojo rekriminacijo in sklicevati bi se mogli na mnoge in kričeče slučaje uradniške neuljudnosti, toda nočemo tega, ker te vrstice niso namenjene tožbam in jadikovanju, ampak vsprodbuji toliko na adresu slavne poštne uprave, kolikor tudi na adresu strank: vsega našega občinstva. Le nekoliko splošnih opazk nam bodi dovoljenih.

Med slovenskim časopisjem — tem zastopnikom javnega menenja v zemljah slovenskih — in pa slavno postno upravno za Primorsko in Kranjsko odnošaji doslej niso bili posebno prijateljski, marveč so bili tako napeti, da je sedaj pa sedaj, sedaj tu sedaj tam, počila kaka struna. Pritožbe so bile na dnevnem redu. Danes so se pojavile po časopisih, jutri so odmevale v parlamentih. In te pritožbe so bile tako opravičene, ker sloneče na temeljnih zakonih države, ter stvar je bila vsikdar tako jasna, da je — ako je bila pritožba v časopisu — slavno poštno ravnateljstvo malone v vsakem slučaju uvelo preiskavo, ali pa je — ako se je oglasil koji poslanec v parlamentu — dotična ekscelenca ali modrim molčanjem pripoznala opravičenost poslančevih rekriminacij, ali pa je g. minister skušal potolažiti lepimi obljubami za bodočnost.

Sad vseh teh preiskav in obljub je bil pa navadno ta, da je vse ostalo pri starem!

Tu pa tam je morda koji uradnik dobil „ukor“, radi katerega si pa ni nimalo vznemirjal svojih živcev. Saj je dobro vedel, po čem je maslo pri takih ukorih, saj je vedel, da ukori, izdani radi neizvrševanja ravnopravnosti slovenskega jezika in nespoštovanja do tega jezika, še nikoli in nikomur niso zaprli poti do više stopinje, niti mu niso porušili naklonjenosti gori v olimpu.

S tem je pojašnjeno, zakaj nam ni in nam dandanes ne more pripomoči do ravnopravnosti našega jezika niti morebitna dobra volja više instancije: ako bi tudi hoteli gori, se navadno ta

višja volja razbija ob skalo animoznosti podrejenih organov do našega jezika. Sosebno tu v Trstu je mnogo nižih uradnikov, ki so vzrasli in se vzgojili v onem vzduhu, koji že a priori odreka primorskemu slovanstvu vsakoršno političsko in narodno pravo in kojega razumevanje niti ne more pojmiti, da bi hrvatski in slovenski jezik imela svoje mesto v javni upravi. Takim ljudem je duševno obzorje tako omejeno po narodno-jednostanski vzgoji, koje so bili deležni toliko v šoli, kolikor v domači hiši in v vsem javnem življenju, da se nikakor ne morejo povspeti na ono avstrijsko stališče, na katerem je stal zakonodajalec, ko je sestavljajal sedanje temeljne zakone države avstrijske: na stališče ravnopravnosti vseh narodnostij in vseh jezikov; in da se kar zgražajo že na misli sami, da bi tudi hrvatski in slovenski jezik mogla poleg italijanskega in nemškega uživati svoje pravo; dá, ti gospodje menijo, da bi onesnažili prste sebi in onečistili uradne prostore, ako bi se slovensko stranko izpregovorili slovensko besedo. To so tisti gospodje, ki se ne morejo prečuditi najivnosti — in kadar so prav slabe volje, je to v njih očeh celó predrznost — stranke, zahtevajoče za pošiljatev se slovenskim naslovom tudi slovensko potrdnico. Celó „neumen“, „matto“, se vidi nekaterim gospodom oni, ki meni, da na pošti bi morali imeti tudi slovenskih tiskovin.

Kako bi rekli torej: trma, ali slaba vzgoja mnogih podrejenih poštneih uradnikov je velika ovira vršenju enakopravnosti za slovenski in hrvatski jezik na naših poštneih uradih. Ali je še drug vzrok, kojega se moramo dotakniti in kojega ne smemo zamočlati. Ta vzrok tiči v krivem ali pravo za pravo v popolnem nerazumevanju splošnega narodnega gibanja v Avstriji. To nerazumevanje opažamo toliko na pokrajinskih centralah kolikor v središču države. Gospodje iz višje uradniške hierarhije stoje na povsem krivem stališču z ozirom na narodno vprašanje in narodna stremljenja sploh. Njim ne gre v glavo in jim ne gre, da bi bilo to, kar zahtevamo mi po javnih glasilih, res volja naroda, ampak menijo, ali vsaj delajo se tako, kakor da bi bilo to njih uverjenje, da to ni volja naroda, da to ni javna potreba, ampak da je to le sad agitacije posamičnih agitatorjev in hujskačev, „certi messeri“ bi rekli v Trstu! Na takem stališču stoje gospodje in v tem

PODLISTEK.

12

Karanfil s pesnikovega groba.

Hrvatski Spisal Avg. Lenca; poslovenil Cvetko.

Deva je govorila te besede priprostim in iskrenim glasom, a na licu se jej je videlo, da jej prihaja vsaka beseda iz dna duše.

„Recite mi zdaj, ali je prav, kar delam?“ naju je vprašala deklica nekoliko minut pozneje.

„Tudi dično je“, sem rekel. „Blagoslovljen vsaki grob, kateri ima tacega angelja za čuvaja; srečen slavni pesnik, da zlato seme njegove poezije cvete tako lepim cvetjem v Vašem srcu.“

„Neža“, skočil je Albert na noge „ti si v resnici zlata vredna.“

„Glej, glej!“ se je nasmehnila Neža, „zdaj sem zlato, dragi Albert, a prej? Jaz ti pravim, da nisem ni srebro ni zlato, ni drago kamenje, ampak Neža, si-li čul, Neža, ki ima pravo, zdravo srce. A zdaj vrnimo se, je že čas, tetka bi se razsrdila.“

Čakajte — ustavila se je — ponesite si spomin iz pesnikovega groba! Ali hočete?“

„Prav lepo Vas prosim.“

Deklica je pristopila k grobu, razšnila rokoj grmovje in izbrala nazadnje velik, lep nagelj, čegar rumenilo se je divno žarelo.

„Evo Vam, karanfila“, rekla je podavši mi cvetko, „verujte, da mi je žal, ker sem ga utrgala, kajti te cvetlice so mi kakor bratci in sestrice. Zavoljo Vas naj bode. Čuvajte ga; spominjali se bodete vsaj dolgo let Prešernovega groba. Ne bojte se. Svet pravi, da ni dobro trgati cvetlic z groba. Jaz mislim, da koren vsake cvetke sega do pokojnikovega srca, da je to srce tudi po smrti živo. Kako nesrečo naj bi prinesla skromna, dišeča cvetlica, vzrasla iz dobrega in plemenitega srca? Zatorej ne verujem v to vražo.“

„Hvala Nežica“, sem odvrnil, „čuval ga bodem, dokler bodem živ.“

„Meni nič?“, vprašal je razžaljeni Albert.

„Si-li ti zaslužil to?“, nasmehnila se je de-

klica, „tukaj ne cvetó gospodski tulipani in georgine, tukaj cveteta le vrtnica in karanfil — samo kranjske cvetke.“

„Neža!“, namrdil se je Albert.

„Dajte tudi njemu, dajte“, sem prosil jaz, „verujte, zaslužil je.“

„Naj bo, da mu ne bode žal. Drži“, deva mu je ponudila drugi klinček, „da ne bodeš jokal. Nisi ga sicer zaslužil popolnoma. Glej, da se mi ne bodeš več rogal Kranjcem, kajti, kaj si ti, nego Kranjec? Čuvaj mi klinček, ne zavrži ga. Vprašam te že za račun“, pristavila je mladenka vzdignivši preté svoj prst.

„Ne boj se Neža“, odvrnil je ganjen Albert, „od tebe sem se naučil, da sem Kranjec. Slovenec, in veruj mi, to tudi ostanem, dokler bode duša v meni. Da, pobratim“, obrnil se je mladeničk meni in mi stisnil roko, „na tem svetem mestu, pri tem slavnem grobu priseziva, ti Hrvat, jaz Slovenec, da ostaneva verna sina svojega plemena.“ (Pride še.)

zmislu poročajo tudi na centralo na Dunaju, kadar se jim je opravičevati radi kršenja zakonov ravnopravnosti. Potem ni čuda, da vsikdar vemo že v naprej, kakov bode odgovor na dotično interpelacijo, ali kakova bode rešitev dotične pritožbe. V besedilu odgovora ali rešitve sicer ni naravnost izraženo to stališče zanikanja ravnopravnosti našemu jeziku — to bi bilo vendar prehudo —, ali kdor zna čitati med vrstami, ta čuje le predobro refrén: lasciate ogni speranza!

Dokler birokracija naša ne stopi raz to stališče, mora ostati napeto razmerje med našim pravom in njih nazori, temelječimi v dobi Metternichovega absolutizma. Koliko nesoglasje, kolik nezmisel. V dobi konstitucije vladajo ostanki iz dobe absolutizma! Raz to stališče mora stopiti avstrijska birokracija, ako hoče, da avstrijski narodi ne bodo videli v njej le nasprotnico svojih idej. Saj je to na škodo v prvi vrsti uradništvu samemu, ker ogorča čutstvom do nje. In mora ogorčati, kajti zdravi razum narodov ne more pojmiti, kako to, da jim odreka uradništvo, kar jim zagotavlja temeljni zakoni novodobne, moderne Avstrije! Saj bi morali biti ravno uradniki prvi tolmači duha države; saj so uradniki obvezani služiti le državi, koja poslednja pa ni nič drugega, nego ukupnost vseh državljánov. A ukupnost državljánov v Avstriji obseza različne narodnosti.

V nas mora priti do tega, da bode sleherni državlján, brez razlike narodnosti, videl v uradništvu organe države, jednako naklonjene vsem in jednako dobrohotne do vseh. Dokler ne bode tako, tudi ne bode miru. Uradništvo se mora, ostavivši svoje tesno stališče praznih predsodkov in zgrešenih tradicij, povspeti na višino pravega razumevanja duha in potreb te države in posebno na višino pravega razumevanja narodnega vprašanja in narodnega gibanja. Z golim zanikanjem neti le ogenj, vliva le olje v plamen. Iskra, ki jo je vrglo sosebno leto 1848. v srca narodov vse Evrope, ta iskra je postala plamen. Narodna ideja si je osvojila srca v Avstriji — mar meni uradništvo, da bode moglo držati tudi idejo na uzdi?!

Moti se! In moti se tudi slavno poštno ravnateljstvo, ako se nadeja, da bode moglo definitivno prestopiti na dnevni red preko naših zahtev. Te zahteve so splošne. Da se pa ne izjavljajo še splošno in potrebno odločnostjo, to izvira le iz naše skromnosti in miroljubivosti. Ali pride čas, ko bode kraj tudi tej slovenski skromnosti in potem bode jasno, kako se je varala naša birokracija, in slavno poštno ravnateljstvo še posebej, v svoji sodbi o postanku in nravi narodnega gibanja. In čim preje se to zgodi, tem bolje za nas, tem bolje za uradništvo samo in tem bolje za državo.

Zato se obračamo do vsega slovenskega občinstva, naj z odločnim zahtevanjem jezikovne ravnopravnosti po možnosti povspeši razvoj tega procesa — na bolje. Nikar naj se ne plaši morebitnih odurnosti in sitnosti, nikar naj se ne plaši v Trstu običajnega denunciranja s „certi messeri“, „Rusi“ itd. itd.! Ampak vsikdar, ko se odpravlja na pošto po svojih poslih, naj ponese seboj zavest: to je moje pravo, to moram zahtevati, to mi morajo dati. Slavno poštno ravnateljstvo je pripoznalo s svojim gori navedenim dopisom, da je dolžno uradovati tudi slovenski in je pripoznalo, da **more** uradovati slovenski. Led je prebit, sedaj ga ni več izgovora. Na nas vseh je pa, da krenemo na pot, na kojoj nam je pokazal odlok slavnega poštnega in brzojavnega ravnateljstva od dne 15. avgusta št. 30769, naslovljen na gosp. prof. Mandića, na pot neizprosnega zahtevanja pravice našemu jeziku na poštnih uradih!! To zahtevanje mora sezati tudi do centralnih oblasti na Dunaju, v vseh takih slučajih, kadar smo v Trstu naleteli na gluha ušesa!!

Trkajmo, da se nam odpre! Zahtevajmo, ker smo pooblaščen i v to po zakon u!

Še enkrat, in še enkrat: zahtevajmo!!

Umorstvo v Lošinj u.

Pod tem naslovom je priobčila zadnja „Naša Sloga“ nastopni rezki članek:

Glej, bliža se svojemu zvršetku že tretji tedn, odkar se je v nek daj krotkem Lošinj u izvršil

grozen zločin. Da nam je bilo pisati te vrstice pod prv im utisom onega groznega čina, pomakati bi bili morali svoje pero v najstrupeneji žolč, ako bi hoteli dati primerne ga izraza ogorčenemu čutstvu našemu in vsakega poštnega človeka. Danes, po sedemnajstih dne h, moremo pisati nekoliko hladneje, da-si se nam še ježi koža in so nam razburjeni živci že ob sami misli na oni strahoviti dogodek. Ali nam treba vendar, da brzdamo svojo ogorčenost in razburjenost, da ne damo povoda zapleni in da se nam ne poreče s koje strani, da v nas vlada strast, ali da je v nas srce nadvladalo razum.

Povod strašnemu zločinu od dne 2. avgusta dala je nedolžna hrvatska pesem. Tako so se glasile prve vesti iz Lošinja, ali v resnici temu ni tako. Globeje, mnogo globeje treba iskati povoda zverskemu zločinu, ki sta ga izvršila občinska pandurja, pozvana v to, da bi čuvala mir in red in da preprečeta vsako slabo delo. A kdo ne bi verjel temu? Oni, kojemu niso poznani prostaški izgredi in divjaški napadi na hrvatsko-slovenske poslance v Poreču in tudi izven zbornice; oni, ki ne ve o nečuvnem barbarstvu, storjenem na istih zastopnikih v Piranu, ko jim je bilo bežati s prtljago na ramenih po besneči burji, v ljuti zimi, proganjanim kamenjem od piranske „Signorie“; oni, ki ni še nič čul o trpinčenju naših duhovnikov, učiteljev in drugih rodoljubov v Poreču, Pazinu, Kopru, Buzetu itd.; oni, kojemu niso poznane glasovite volitve poslednjih desetletij, ki so se vršile v Poreču, Vrsaru, Vodnjanu, Šanvičenti, Oprtiju, Vižinadi itd. itd.; oni, ki ne ve o historiskem uničenju hrvatskih volilnih mož v Poreču in Vodnjanu; oni, ki nič ne ve o najnovejših izgredih in o prelivanju krvi v Lovranu in v Mošćenicah.

Takih in sličnih grdih činov italijanske gospode v Istri dalo bi se naštet i kar cel venec. No, tega nam ne treba, ker je to že znano vsakomur, ki se le količkaj zanima za naše javne odnošaje v Istri.

Vsem tem junaštvom naših narodnih nasprotnikov v Istri treba iskati izvora z jedne strani v preziranju in mržnji do vsega, kar je slovensko-hrvatskega v Istri, z druge strani pak v tem, ker oni mislijo in so uverjeni, da jim je dovoljeno storiti tudi največi zločin proti Hrvat u in Slovencu.

Nedolžna hrvatska pesem, ki jo je peval pred samo smrtjo nesrečni naš mladenič v Lošinj u, ni dala povoda občinskima stražarjema, da sta ga umorila zverskim načinom, ampak ista je bila le izgovor, da se je na njem izvel krvoločni čin.

Ali o zločinu samem nočemo govoriti dalje, ker je stvar v rokah preiskovalnega sodnika, koji poslednji konstatuje gotovo že poznana dejstva in ker bode še prilike, da se o tem spregovori na drugem važnem mestu.

Tu bi želeli še povdariti, kako je vsem našim bedam in nadlogam iskati vzrokov v tužnih odnošajih, vladajočih v Primorju v obč e, posebno pa v naši siroti Istri. Ti odnošaji so poznani osrednji vladi na Dunaju — ki je bila obveščena tudi o najnovejem zločinu v Lošinj u —, in ona je dožna, ne samo radi 400.000 najzvestejih državljánov, ampak tudi radi državnih interesov, da se ti odnošaji premene od temelja.

Naši narodni nasprotniki ubijali so nas in morili duševno, dokler smo ždeli v tmini neznanja in nevednosti, a sedaj, ko smo se začeli zbudjati, ko smo začeli zahtevati, da naj se vršita pravo in pravica, sedaj so se lotili smrtonosnega orožja, pod kojim je pal kakor žrtva nesrečni naš Oktavijan.

Radi te narodne žrtve ne smemo obupavati, niti kloniti duhom, temveč podvojenimi silami naj vsakdo vrši svojo narodno nalogo. Narodno žrtev maščevali bodemo najbolje, ako bodemo vsi zložno delovali za moralno in materijalno blaginjo našega ljudstva v Istri. Njega nedolžno prelita kri naj nas neprestano vspodbuja na delo, k požrtvovalnosti in vztrajnosti v borbi za svobodo in jedinstvo našega naroda.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 21. avgusta 1896.

Kralj Aleksander na pot u. Dne 15. oktobra nastopi mladi kralj srbski svoje že določeno potovanje na razne dvore. V Sredcu ostane 4 dni in potem odpotuje v Cetinj e — preko Du-

naja. Na Dunaju ostane tri dni, na Cetinjah pa šest. Za Cetinjami pride na vrsto italijanski dvor. V Cetinj u se bode bavil najdalje, kar nekako potrjuje govoricu, da tudi mladega kralja vleče srce v obitelj junaškega kneza Nikolaja; pravijo namreč, da zaprosi tamkaj zaroko princese Anke. No, Bog daj srečo!

Zaroka italijanskega prestolonaslednika.

O modri Ben Akiba! Sram bi ga bilo in skril bi se v najtemneji kotiček, ako bi bil doživel današnje dni. Mož je menil v svoji modrosti, da vsaka stvar se je že dogodila kedaj. Kako se je motil! Da je danes med nami in ako bi videl, kako vse italijansko novinstvo leži v prahu pred Rusijo in kako pričakuje odrešilne besede od strani te do sedaj toli obsovajljene države, prekrižal bi se in vskliknil bi: ne, tega pa še ni bilo! Le naj sučejo Italijani stvar kakor hočejo, le naj nam prepevajo visoko pesem o dvoje mladih src, ki ste se našli in spojili za življenje, mi pa vemo vendar-le, da se je z zaroko princa neapeljskega s princeso Jeleno črnogorsko izvršila kapitulacija Italije pred Rusijo, romanskega sveta pred slovanstvom. Italijanska dinastija išče ojačenja v slovanski krvi, italijanska država stega v svoji beđi svojo roko po rešilni roki — slovanski! Taka je signatura te zaroke. Tako se preminjajo časi in — Italijani žnjimi!

Iz najnovejih poročil posnemamo:

V Rimu se zasnjuje poseben odbor, ki bode vodil slavnosti povodom poroke. List „Osservatore romano“ pa motri vso stvar bolj s praktičnega stališča, nadeja se namreč, da v zvezi s poroko bode tudi osvobojenje italijanskih ujetnikov v Afriki, in sicer posredovanjem carja samega. Tej želji se ne čudimo: vsakdo išče pomoči tam, kjer je pomoč možna. „Osservatore romano“ pristavlja sicer, da Italija ne sme postati dekla Rusije, a ravno v tej apostrofi vidimo mi znak velike politiške važnosti zaroke princa neapeljskega s črnogorsko princeso. Kajti, ako ne bi bilo možnosti ali morda celo verjetnosti, da se Italija — nočemo govoriti o ulogi dekle — podredi politiški Rusiji, čemu bi bila potem ona toli jasna in razločna apostrofa v rimskem listu?!

Malone vsi ruski listi pišejo jako simpatično o zaroki. Menijo sicer, da v XIX. veku imajo ženitve v kraljevih hišah le malo upliva na razvoj politiških stvari, vendar pa je značilno, da je prišlo do te zaroke v sporazumljenju z Rusijo. Vsakako da so take zveze med dinastijami jamstvo prijateljstva in zboljšanja medsebojnih odnošajev.

Položaj na Kreti. Iz Aten javljajo, da Turki zbirajo iz taktičnih vzrokov vojake po mestih na Kreti. Turška vlada se je baje osvedočila, da je vojna na malo povsem brez koristi, zajedno pa se boji, da bi uporniki utegnili obkoliti in posekati marsikoj u turško četo, ako bi nenadoma pričel boj po vsem otoku.

Turška vlada priobčila je danes (20.) odpolnecem evropskih držav, da se poslednji čas na Kreti ponavljajo izkrcanja prostovoljcev, orožja in streljiva. Ako pojde tako dalje še nekaj časa, grozi se Porta, pretrga Turčija svojo diplomatsko zvezo z Grško.

Različne vesti.

O prihodu škofa msgr. Šterka v Trst piše tukajšnji poluslužbeni nemški list: Škof tržaškoperski msgr. Andrej Šterk dospé dne 1. septembra semkaj. Jednega naslednjih dni položi prisego v roke uj. prevz. namestnika viteza Rinaldinija in zasede potem slovesno dne 8. septembra svojo škofijo. Tega dne bode škof, spremljan po duhovščini in nabožnih bratovščinah, imel v slovesnem sprevodu uhod iz župne cerkve Marija Pomagaj (sv. Anton stari) v stolno cerkev pri sv. Justu, kjer bode prvokrat pontifikoval. Za vsprejem novega dušnega pastirja osnoval se je tu poseben odbor.

Visok gost v Trstu. Predvčerajšnjem zjutraj dospel je z brzovlakom z Dunaja ruski veliki knez Jurij Mihajlovič v Trst. Veliki knez se je nekoliko vozil po mestu, ob 11. uri pa se je vkrcal na Lloydov parnik „Diana“, s kojim se je odpeljal v Patras, na Grško.

Kratek, a krepak odgovor. Zadnja „Naša Sloga“ piše na adresu mladih gospodov pri listu „Amico“: „Mlado glasilo naših požidovljenih ka-

tolikov ne more drugače, nego da v vsakih petih vrstah napiše najmanj deset laži. Ono nam podtika, da zahtevamo od njih: da naj spavajo in naj puščajo propadati duše, dočim bi nam Slovonom moralo biti vse svobodno. Kje, kedaj in kdo je rekel ali zahteval kaj takega? Na svetlo z dokazi! Radi jemljemo do znanja, da so nas zelena gospôda okolo „Amica“ uvrstili med liberalce, kajti ponosom se priznavamo kakor take, ali naš liberalizem temelji na najzvišenejem načelu, ki ga pozna svet, a to je: ne stori drugemu, kar ne želiš, da bi drugi tebi storili! dočim se požidovljeni katoliki okolo „Amica“ drže barbarskega načela, glasečega se: „Italijanom vse, a ščavom ničesar“. Mi se gnevom obračamo od takih vaših naukov.

Petarda v Pulju. Iz Pulja je došlo skoro neverjetno poročilo, da so tam našli petardo na oknu — kasarne. Nesreče ni bilo, ker so še pravočasno opazili to peklensko orodje. „Kdor seje veter, žanje vihar“ pravi star pregovor, a ta pregovor je posebno prikladen za naše odnose v Primorju. Tu bozkajo Italijane, a oni odgovarjajo petardami. Dokler so se te „pobalinske šale“ dogajale v Trstu, v Pazinu in drugih gnezdih italijanskega radikalizma, so se naši oficijozni smejali v brke našim pritožbam ter jemali so v obrambo „plemenito in uljudno, zvesto in lojalno prebivalstvo italijansko“. Ali danes je vsa Istra napojena to kugo, in kjerkoli je italijanskih srditežev, taki so in ne drugačni.

Kdo bi bil niti sumil, da se v mestu-trdnjavi, v vojaškem Pulju, najde petarda, pred samo ces. in kr. kasarno, na predvečer rojstnega dne Njeg. Veličanstva, našega presvitlega cesarja?! In vendar se je dogodilo tako v dôbi zapovedništva admirala Pitnerja, v dôbi županovanja viteza in spe, „prezvestega“ Rizzi-a, in ob poslovanju c. k. okrajnega glavarja Rossettija. Predložila se je takoj ovadba c. k. okrajnemu sodišču, kjer je pohranjen tudi corpus delicti; ali kakor se sučejo časi sedaj, je le malo nade, da pridejo zločincem na sled.

Naj bodo uverjeni merodavni krogi v Avstriji, da slični izgredi ne prestanejo nikakor, dokler se bode vodila današnja politika; dokler bodo videli italijanski srditeži, da jim je vse dovoljeno proti Hrvatom, oni se ne bodo omejevali na to nadvladje; oni hočejo povsodi kazati svoje protiavstrijsko čutstvo.

Nismo mi sami, ki opominjamo vlado ob vsaki priliki; to isto dela skoro vse pošteno novinstvo, na čelu mu vojaški list „Reichswehr“. Toda zdi se, da mislijo nekateri, da so trdnjave in topovi močnejši nego pa srca in čutstva. Po našem menenju se varajo ljuto.

O tem dogodku pišejo nadalje iz Pulja: Dne 17. t. m., na predvečer rojstnega dne Njeg. Vel., položil je nekdo med tem, ko so glasbe svirale po mestu, petardo na okno vojašnice v ulici Venere. Topničarski desetnik Josip Kozianska in nadporočnik Rudolf Festner sta na vso srečo opazila peklenski stroj ter iztrgala iz petarde tlečo užgalno vrstico. Okolu 11. ure zvečer oddala sta petardo poveljništvu mestne straže. Doslej so se vršile pri raznih osebah hišne preiskave, ne da bi se bilo vsled tistih zasledilo hudodelca.

V Gorici ni irredente, in le menda goli in nesrečni slučaj je hotel tako, da so tam zasačili 14 italijanskih mladeničev, ki so prepevali — Garibaldijevo himno. Pa res, kaj so oni krivi na tem, da je prepovedana tista himna?! Kakor vidimo, so le nesrečni slučaj in pa neumestne naredbe avstrijskih oblasti krive na tem, ako tu pa tam nalete na sledove irredente!

Toda pustimo šalo na strani in vprašajmo merodajne kroge: ali še ni dovolj jasen dvospjev: Garibaldijeva himna v Gorici in petarda v Pulju na predvečer rojstvenega dne Njeg. Veličanstva?!

Z Opčin nam pišejo: Kakor vsako leto se je tudi letos spominjalo tukajšnje prebivalstvo rojstnega dne presvetlega cesarja. Kakor sem že zadnjič poročal, je nastopil istega večera novoustanovljeni pevski zbor javno prvokrat. Okolu devete ure so začeli ljudje razsvetljevati svoja okna, a tudi bengaličnih ognjev ni manjkalo. Točno ob deveti uri je odkorakal pevski zbor iz društvenih prostorov po glavni cesti proti pošti, kjer ga je pričakovala tukajšnja godba, katera se vadi pod vodstvom gosp. Majcena. Ko so bili vsi skupaj, je

zapel najpred pevski zbor v svitu bengaličnih ognjev „Slavnostno kantato“, na kar je zasvirala godba cesarsko himno. Vsi poslušalci, klobukom v roki, poslušali so to himno in še ni prav polegel zvok godbe, že je zadonel iz vseh grl gromoviti „živijo“. Na to so zapeli pevci s spremljevanjem godbe nalašč za ta dan pripravljeno pesem. Vglasbil jo je tukajšnji pevovodja, spremljevanje za godbo pa je priredil g. Majcen. Burno ploskanje je odobravalo to pesem. Od tu je odkorakal pevski zbor na glavni trg v spremstvu glasbe. Tu so se ponavljale prejšnje točke, katerim so pridejali še drugo kantato „Avstrija“, zbor tukajšnjega neumornega pevovodje. Ko se je dovršila bakljada, so odšli pevci in godba k Mičelu, kjer se je zbrala skoro vsa zavedna openska gospoda, da se nekoliko zabavajo. Tu so se vrstile pevske točke in godba, in priznati moram, da tako uzornega pevskega zbora nisem še nikdar slišal na Opčinah. Tako so se zabavali vsi skupaj do pozne ure. Žalibog, da tudi tu ni še popolnoma zatrta italijanska klika, katera prepeva umazane italijančke pesni in tudi ta večer je hotelo koje grlo protestovati proti zavedni mladini, a morali so vtihniti. Popred sem omenil, da so vsi razsvetlili svoja okna, a vendar je bil eden, ki tega ni storil. To je slavni g. zdravnik Sussa. A dobil je tudi zasluzeno plačilo. Nekdo mu je namreč po noči polatil italijanski napis in zid. Kdo? Tega jaz ne vem. Dasi ne morem odobravati takih dejanj, vendar naj si zapomni g. Sussa, da ni v Italiji, ampak na Opčinah.

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ osmi glavni zbor vršil se je v Opatiji na najsijajnej način. Udeležba je bila velika. Med udeleženci so bili tudi poslanci Spiničič, Koblar in Jenko.

V. kurija v Kopru. V občini koperski je 2237 novih državnozbornih volilcev v V. kuriji.

„Delalsko podporno društvo“ bode praznovalo v nedeljo dne 6. septembra obletnico blagoslovljenja svoje društvene zastave. Slavnost bode jutranja in popoldanska. I. Zjutraj ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zberó se udje in odborniki v prostorih društva, via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društveno zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svečanih oblekah udinje in nadzornice. Točno ob 8. uri začne sveta maša. Po sv. maši vrnejo se udje in odbor, spremljevani z godbo, istim potom v društvene prostore pohranit zastavo in potem se razidejo. II. Popoldne bode v odličnem vrtu „Mondo nuovo“ veselica, katera začne ob 6 $\frac{1}{2}$ uri in bode trajala do polnoči. Na veselici bodo sodelovali pevci in godba; poskrbelo se je tudi za umeteljne ognje. Natančni program veselice se bode dobival pri uhođu in na mizah. — Ustoppina za osebo 20 nč. (Nad 10 let stari otroci plačajo 10 nč. ustoppine). Podpisani odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi drugi prijatelji društva, mnogoštevilno slavnosti udeležé.

Čitalnica v Kobaridu vabi na društveno veselico s plesom, ki bode v nedeljo dne 23. avgusta 1896. v žganovih prostorih. Vspored: 1. Laharnar: „Kmetško dekle“, mešan zbor. 2. deklamacija 3. Volarič: „Ljubav“, mešan zbor. 4. govor. 5. Volarič: „Gospodov Jan“, mešan zbor. 6. igra: „Gluh mora biti“. 7. Laharnar: „Ženin kos“, mešani zbor. 8. Ples. Začetek veselice točno ob 8. uri zvečer. Vstoppina k veselici 20 nvč. — na ples 70 nvč. K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor

Stavljena na svobodo. Dvojica izmed onih, koje je te dni prišla tržaška policija, ker so bili na sumu politiškega rovanja, stavili so na svobodo. Ta dva sta inženir Ivan Menesini in posestnik Rudolf Collioud.

Volilna korupcija na Krasu. Predvčerajšnjem pričela je pred tukajšnjim sodiščem razprava v velikem slogu, ki je pokazala, kako se vrše obč. volitve po nekotnih občinah na Krasu, kako se ljudje poslužujejo zakonitih in tudi — nezakonitih sredstev. In ta poslednja okolnost dovela je na obtožno klop 36 môž, med njimi marsikojega sivega starčka, s komenskim županom vred.

Minolega oktobra meseca — tako pravi obtožni spis — pojavila se je v Komnu in okolici živahna agitacija zaradi občinskih volitev, ki so se vršile tam dne 16. in 17. omenjenega meseca. Ker pa se je v tem okraju zasnova stranka, ki se je upirala zopetni izvolitvi županom prejšnjega župana Josipa Kovačiča in nekaterih njegovih pri-

stašev, poskusil je župan s svojimi zavezniki vsakakorsna, celó nezakonita sredstva, da zagotovi zmago svoji stranki, bodisi s tem, da je po svojih poverjenikih kupoval glasove mnogih volilcev v Komnu, Tomaževici, Sv. Tilhu, Rubiji in Škrbini — vsakemu dotičnih volilcev so dali po jedno krono —, bodisi z drugimi spletkami. Preiskava je dokazala mnogo slučajev volilne korupcije, ki jo je vršil župan in z njim drugi.

Prostor nam ne dopušča, da bi naveli vse podrobnosti obtožnega spisa, dovoljeno bodi nam torej, da se omejimo na glavne poteze.

Nekateri omenjenih občanarjev so obtoženi, da so skušali kupiti glasove mnogoterih volilcev, ponudivši vsakemu po jedno krono, s pogojem, da oddajo svoj glas Josipu Kovačiču, odnosno njegovi stranki, toda dotičniki niso vsprejeli ponudbe. Drugi so obtoženi, da so prodali svoje glasove drugim, soobtožencem. Josip Kovačič, njegov svak Anton Abram in občinski sluga v Škrbini, Anton Colja, so obtoženi, da so v omenjeni dôbi razdelili med razne osebe 10 gld., odnosno 20 kron, z nalogom, da dotičniki prodajo svoje glasove; županov svak Anton Abram je razdelil še drugega denarja v volilne namene in sicer je izročil občinskemu slugi v Škrbini Antonu Colji 10 gld. z nalogom, da jih razdeli med volilce v tamošnji vasi in v Rubiji in sicer kakor odškodnino za izgubljeni čas, toda s pogojem, da se dotičniki obvežejo glasovati za staro stranko.

To bi bila na kratko vsebina obširnega obtožnega spisa. Ker nijeden obtožencev ne zna italijanski, vršila se je razprava v slovenskem jeziku, brez tolmača. Evo imen obtoženih:

1. Josip Abram, 49 let star, kmet; 2. Josip Ščuka, 46 l., kmet; 3. Ivan Čotar, 67 l., posestnik; 4. Fran Kermol, 50 l., kmet; 5. Josip Jazbec, 31 l., dninar; 6. Anton Colja, 44 l., dninar in občinski sluga; 7. Ivan Bunc, 64 l., kmet; 8. Andrej Colja, čevljar; 9. Anton Kukanja, 62 l., kmet; 10. Josip Ščuka, 65 l., kmet; 11. Ignac Pipan, 56 l., kmet; 12. Josip Švara, 66 l., kmet; 13. Jernej Jazbec, 82 l., posestnik; 14. Anton Kovačič, 50 l., kmet; 15. Ivan Švara, 41 l., kmet; 16. Josip Pipan, 44 l., kmet; 17. Valentin Pipan, 72 l., kmet; 18. Štefan Kermol, 60 l., kmet; 19. Josip Čotar, 48 l., kmet in posestnik; 20. Fran Abram, dninar in posestnik; 21. Fran Čotar, 60 l., kmet; 22. Anton Čotar, 41 l., kmet; 23. Ivan Čotar, 68 l., kmet; 24. Anton Adamič, 58 l., kmet in posestnik; 25. Ivan Kavčič, 83 l., posestnik; 26. Fran Tavčar, 56 l., dninar; 27. Ivan Fakin, 70 l., kmet in pos.; 28. Ivan Colja, 49 l., kmet in posestnik; 29. Anton Adamič, 59 l., mizar in pos.; 30. Ivan Lozej, 56 l., kmet in posestnik; 31. Fr. Cotič, 61 l., kmetovalec in posestnik; 32. Josip Pipan, 56 l., kmet in pos.; 33. Josip Mihal, 44 l., kmet in pos.; 34. Marjana Mihal, 66 l.; 35. Josip Kovačič, 57 l., posestnik, župan v Komnu in 36. Anton Abram, 55 l., kmet.

Vsi obtoženci so ali iz Škrbine, ali pa iz Sv. Tilha, Tomaževice, Rubije in Komna.

Razprava vršila se je v porotni dvorani. Sodišče bilo je sestavljeno tako-le: predsednik vitez Defacis, sodniki svetovalci: vitez Nadamlenzki, vitez Maffei in Dejak. Javni tožitelj: državnega pravdnika namestnik Okretič. Branitelji odvetniki dr. Pretner, dr. Rybaf in dr. Padovan. Svedokov je bilo pozvanih 9.

O pričetku razprave konstatoval je predsednik, da ni obtoženca Ivana Kavčiča, 83letnega kmeta iz Rubij, proti kojemu se ima vršiti razprava in contumaciam in pa da je že umrl soobtoženi 50letni Anton Adamič in Rubij.

Ob 2. uri pop. že zaključilo se je dokazovalno postopanje in na to se je razprava zaključila in preneslo nadaljevanje na danes zjutraj. O izidu razprave sporočamo med najnovejšimi vestmi.

Še nekoliko besedi pred občnim zborom „Kmetijske družbe“. Solze zalijejo človeško oko, ako pogleda na nekdanj bogate vinograde. Nekdanj dá, so rodili ti vinogradi bogatega sadu, a sedaj? Malo ali pa celó tudi nič. Razne nadloge in nesreče so se spravile na ubogega vinogradnika. Ne le ena bolezen uničuje prekornostno rastlino, trto, kar cel roj raznovrstnih bolezní se je zarotil zoper njo. Tu imamo peronosporo, tu je trtna uš, in Bog sam vedi, še koliko družih nadlog. A to ni še vse! Dasi imamo pripomočkov zoper marsikatero trtno bolezen, vendar se naš kmet briga le

malo za take novotarije. Stoče in tarna: „To je šiba božja, kaj bo to pomagalo“. Res je, da Bog kaznuje človeški rod, a tem potem kaže, da naj si poskusi človek sam pomagati. „Pomagaj si sam, a jaz ti bodem pomagal“, tako se bere v svetem pismu, a naš kmet se ne spominja tega. Torej ne obupati, tudi v največji nesreči ne, tako veli sam naš stvaritelj. A to ne veli le drugim ljudem, ampak tudi tebi, o kmet okoličan! Res, hudi časi so sedaj za okoličanskega kmetovalca; vinarstvo propada hipoma; nič bolje ni tudi z živinorejo, tudi tu je zopet okoličan zelo na slabem. Le pomislimo, marsikje je en bik na 400 ali še več krav. Ni-li to največji nesmisel? Namesto petih bikov, pa je le eden. Ni čuda torej, da slišimo tolikokrat pritožbe kmetov, da se krave nočejo oplemeniti. Ako se pa krava noče oplemeniti, ni več za rabo, in kmet je prisiljen jo prodati pod zgubo, da-si je dal zanjo prav lepih denarcev. A zraven vseh teh nadlog, ga biča občina najhujšim bičem, ko mu naklada neznosne občinske doklade, med tem ko sama trosi razkošno denar žuljavih rok. Res, huda se godi okoličan-kmetovalcu, ako premislimo vse to natanjko. Ker pa je okoličan-kmetovalec le Slovan, preti na ta način poguba tudi našemu življu v okolici. Da je res, se lahko prepriča vsakdo na lastne oči. Bolj ko propada kmetijski stan po okolici, toliko bolj se množi revščina in ljudje si morajo iskati po mestu raznega zaslužka. A skušnja uči, da oni okoličani, kateri delajo dan za dnevom v mestu, niso preveč zvesti lastni krvi, ker so v to moralno prisiljeni od svojih delodajalcev. Seveda je tudi tukaj častnih izjem. Ko se množi revščina, je prisiljen kmet se zadolžiti, in to navadno stori pri svojih najhujših nasprotnikih, kateri mu posojujejo za velike obresti. Ker zavoljo slabih letin ni mogel plačati visokih dolgov, je kmalu prišel na boben, in tako kupujejo naši nasprotniki po smešnih cenah okoličanska posestva, a tako postane prejšnji gospodar tako rekoč suženj novega priseljence. A temu so sedaj nekoliko odpomogli, ko so ustanovili „Tržaško hranilnico in posojilnico“, katera procvita dan za dnevom in gre okoličanom dobrohotno na roko v denarnih zadregah. A to ni bilo še zadosti, ustanovila se je tudi „Kmetijska družba“, katera dosedaj ni imela še zaželjenih uspehov iz raznovrstnih vzrokov. A upajmo, da nam prinese bodočnost boljega sadu, posebno sedaj, ko so se prenaradila društvena pravila.

Naša družba bo sedaj urejena po vzoru kranjske družbe. V Trstu samem bo skupni odbor, čegar udje naj bodo razumni in delavni možje, da se ložje udeležijo glavnih sej, po okolici bodo pa podružnice z lastnim odborom. Na ta način čaka rodoljubev še precej dela, predno se ustanove podružnice; zato je sveta dolžnost vsakega zavednega okoličana, da bode podpiral vso močjo glavni odbor pri ustanovitvi podružnic, ker tudi oni ne morejo natanjko poznati razmer vsake okoličanske vasi. Treba bode torej sklicevati razne shode, na katerih se bode ljudstvo navduševalo za to sveto stvar. Želeti bi bilo, da bi kmalu po občnem zboru slišali, tu in tu se je ustanovila podružnica. A ne le ustanovljati podružnice bodi naša skrb, ampak iste z vsemi močmi podpirati, bodi naš glavni smoter, ker le tako pridemo do zaželenega cilja.

Jutri bode občni zbor; želeti bi bilo, da bi se istega udeležili okoličani iz vseh okrajev v največjem številu, kjer naj bi poročali, na kak način bi se tu ali tam ustanovila podružnica v najkrajšem času. Na delo! Cvetko.

V spomin prihoda Njeg. Veličanstva v Ljubljano povodom potresne katastrofe postavijo v Ljubljani spomenik. Spomenik se postavi v znak hvalečnosti. Za napravo spomenika je dovolil občinski svet ljubljanski svoto do 10.000 glđ. iz občinskih dohodkov.

Samomor. Predvčeršnjem vrgel se je 37-letni čevljar Josip Marusič iz Opatjega sela na Goriškem, vratar hiše št. 15 v ulici Cavana, raz viadukt v Rojanu v spodaj ležečo ulico Belvedere. Padel je kakih 9 metrov globoko. Siromak si je zlomil jedno nogo in si brčkone pretresel drobje, kajti iz ust se mu je ulila kri. Zdravnik z zdravniške postaje dal je nesrečnika prenesti v bolnišnico, kjer pa je umrl kljubu prizadevanju zdravnikov še istega popoldne. Vzrok temu samomoru je iskati brčkone v dejstvu, da se je Marusiču mešalo v glavi.

Ogenj. Predsinočnem okolu 10. ure jelo je goreti v Allichevi pekarni na trgu Cavana. Ogenj se je širil grozno naglo, toda trudapolnemu prizadevanju gasilcev posrečilo se je v jedni uri vdušiti požar. Morali so podreti par sten, da so mogli zubljn do živega. Škode je okolo 3000 glđ., kajti ogenj je poškodoval nekoliko pohištva, voda pa je uničila izdatno zalogo moke. Toliko poslopje, kolikor blago bilo je zavarovano.

Tedenska statistika tržaška. V tednu od 9. do 15. t. m. rodilo se je v tržaški občini 76 zakonskih otrok (37 moških, 39 ženskih) in 25 (!) nezakonskih (10 moških, 15 ženskih). Poleg teh bilo jih je 7 mrtvorjenih. — V isti dobi je umrlo 107 oseb (58 moških, 49 ženskih). V razmerju na število prebivalstva, računano na 161.886 ljudi, neštevilni vojaštva, pride 34.37 mrličev na vsakih 1000 duš, računano povprečno umrljivost na leto na podlagi števila umrlih prejšnjega tedna. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 4 slučaje óspic, 2 sl. škrlatice, 2 sl. dávice, 1 sl. legárja, 12 sl. jetike, 11 sl. vnetja sôpnih organov, 2 sl. kápi, 2 sl. smrti po naključju, 1 samomor itd.

Dedščina 10.000 glđ., na kojoj je treba doplačati 100 glđ. Ta redek slučaj dogodil se je nedavno na Moravskem. Umrila je namreč 87letna starka Ana Kratochvil. Ostavila je cele kupe denarja, govorilo se je 10.000 glđ. Toda ta originalna ženska ni nikdar ulagala svojega denarja v hranilnico ali si kupila vrednostnih papirjev, ampak hranila je kos za kosom, kakor ji je prišel v roke. Naravno je ves ta denar došel tekot let iz prometa in dasi je bila nominalna vrednost nekđaj 10.000 glđ., bila je dejanska vrednost sedaj le 100 glđ., kajti mnogo je bilo bakra in slabega srebra, zlata prav nič. Ker pa so znašali stroški zapuščinske razprave 200 glđ., srečnim dedičem ni preostalo družega, nego doplačati na „dedščino“ še 100 glđ. iz svojega žepa.

Tri osebe obsojene na smrt. Iz Prage poročajo dne 19. t. m.: Okrožno sodišče v Kraljevem Gradcu obsodilo je včeraj tri osebe na smrt. Kmetica Kuzela iz Lodina nagovorila je s svojim ljubimcem Janom Bednarom hlapca Jana Hipusa, da je njenega moža ubil in ga vrgel v vodnjak. Kuzela se je hotela poročiti z Bednarom, toda zločin je došel na dan. Ako dobi obsodba Najviše potreuje, bode obešen najprvo Bednar, za njim Hipus in zadnja Kuzelova.

Vročina v Ameriki. Iz New-Yorka poročajo: Po dežalah zapadno reke Missouri in okrog velikih jezer, umrlo je poslednjih dnij že na tisoče oseb za solnčarico. Dne 16. t. m., kazal je v New-Yorku toplomer 101 stopinjo Fahrenheit (39 stop. Cels.) v senci! Prebivalstvo Zjedinjenih držav ni še nikdar toliko trpelo za vročino, kolikor letos. Najhujši poletji bili sti v tem pogledu leta 1872. in 1892. Takrat bila je sicer še hujša vročina, toda letos trpé ljudje mnogo več, ker ga ni občutiti niti najmanjšega vetriča.

Marljivost čbele. Čbelarji so izračunali, da 3.750.000 čbelam treba, da obišejo 62.000 cvetov, predno naberejo pol kilograma medu. Zares: tolike marljivosti in vztrajnosti je ni v nobenem bitju, nego v čbeli.

Koledar. Danes (22.): Timotej mučenec; Hipolit, škof. — Jutri (23.): XIII. pobinkoštna nedelja. Sreč Marijino. — V ponedeljek (24.): Jarnej, apostol; Ptolomej, škof. — Polna luna. — Solnce izide ob 5. uri 15 min., zatoči ob 6. 53 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 21 stop., ob 2 pop. 26 stop. C.

Najnovejše vesti.

Trst 21. Danes se je zvršila razprava proti obtožencem s Krasa, ki so barantali z glasovi povodom poslednjih občinskih volitev. Obsojenih bilo jih je 14 in sicer dva po en mesec, trije po tri tedne, dva po dva tedna, pet po en teden, eden pet dnij in eden tri dni.

Gorica 21. (Slovenska šola v Gorici.) Mestni svét goriški je zaključil v sinočnji seji pogojno, da je premestiti slovensko šolo iz ulice Agraria v ulico Vogel, v kateri je bila dosedaj trirazredna italijanska šola. Ker treba za slovensko šolo štirih razredov, dobila sta nalog šolski in finančni odsek, da stvar „preštudirata“ ter predložita mestnemu svétu svoja „prevdarka“ o potrebnih novih stroških. Potem odloči konečno mestni svét. Drugo vprašanje pa je, kako bosta „študirala“ ona

odseka in ali bodo Slovenci zadovoljni s to krparijo?!

Dunaj 21. „Fremdenblatt“ javlja: Cesar je podelil ravnatelju kabinetne pisarne, državnemu svetovalcu Braunu, veliki križec Leopoldovega reda.

Cetinje 21. Povodom zaroke italijanskega prestolonaslednika došlo so brzobjavne čestitke skoro od vseh evropskih vladarjev, med temi od cesarja Frana Josipa in od predsednika francoske republike Faura.

Cetinje 21. Italijanski minister za zunanje stvari, Venosta, sporočil je knezu Črnogorskemu, italijanskemu prestolonasledniku in princesinji Jeleni čestitke vlade in vsega italijanskega naroda. Tudi Rudini čestital je prestolonasledniku brzobjavnim potom.

Rim 21. Včeraj je državni tajnik kardinal Rampolla vsprejel ruskega polkovnika grofa Leontieva.

Rim 20. Danes so se tu širile vznemirujoče vesti gledé zdravja papeževga. Temu nasproti je treba naglasiti, da se sv. Oče počuti prav dobro.

London 21. „Times“ poroča iz Kaneje: Konzuli izdali so manifest na krečanske odličnjake, v kojem jih pozivljajo, da opusté nasprotstva ter da raztolmačijo ljudstvu, da konzuli želé le čuvati interese krečanskega prebivalstva. — Uporniki predlagajo, da se v nedeljo proglasi zjedinjenje Krete z Grško.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.66—6.87 Pšenica za spomlad 1896 6.99 do 7.—.—. Oves za jesen 5.23—5.24 Rž za jesen 5.69—5.70 Koruza za avgust. 3.50—3.55 september 3.50—3.55 nova f. 3.60—3.80.

Pšenica nova od 7¹/₂ kil. f. 6.80—6.95 od 7¹/₂ kilo. 6.90—7.—, od 80 kil. f. 6.95—7.05 od 81. kil. f. 7—7.10 od 82 kil. for. —.—.—, semen —.—.—, prosa 2.25—5.60.

Pšenica: Dobre ponudbe, živahno povpraševanje, cene stalne rasteče. Prodaja 65.000 met. stot 7¹/₂ novč. dražje. Rž 5 novč., oves 5 nč. stalneje. Jedmen miren. Koruza stalno. Vreme lepo.

Praga. Neravnirani sladkor for. 12.60, oktober-december 12.70, malo bolje.

Praga. Centrifugal novi, postavljene v Trst * carino vred odpošiljatev procej f. 35.50 35.75 Concasse 37.25—37.50 Četvorni 39.50 —. V glavah (sodih) 3975.—.

Čavro. Kava Santos good average za avgust 64.50 za december 61.50.

Hamburz. Santos good average za september 53.50 za december 51.—. za mare 1897. f. 51.—. mirno.

Dunajska borza 21. avgusta 1896.

	danes	včeraj
Debalav dotk v papirju	101.55	101.60
" " v srebru	101.60	101.60
Avstrijska renta v zlatu	123.55	123.70
" " v kronah	101.20	101.20
Kreditus akcijske	364.75	361.75
London 10 lat.	119.65	119.65
Napoloni	9.50 ¹ / ₂	9.50
20 mark	11.72	11.72
100 italij.	44.35	44.30

Mladenič,

v 18-19 letu svoje dobe, iz dobre hiše, dovršivši drugo c. k. realko, išče službo v slovenskem ali nemškem jeziku, najraje v kateri pisarni, ali pa kje drugod njemu dostojno delo. Odgovori naj se pošiljajo naravnost uredništvu „Edinosti“ ulica Caserma števil 13.

Cassa di Risparmio Triestina

(Tržaška hranilnica)

Sprejemlje denarne uloge v bankovnih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10 12. ure opoldne. Obresti na knjižice 3%.

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoldne. Zneske do 100 glđ. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 glđ. pa 5 dni.

Eskomptuje menjske domicilirane na tržaškem trgu po 3¹/₂%.

Posujuje na dr. papirje avstro-ogerske do 1000 glđ po 4¹/₂%.

Vikje zneske od 1000 do 5000 glđ po 5¹/₂%.

Daje denar proti vknjiženju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru 2—24.

Trst, dne 5. maja 1894.

Praško domače mazilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi. — **V puščah po 35 in 25 nč. Po pošti 6 nč. več.**

Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito deponovano varstveno znamko.

B. Fragner,

lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi
Mala stran, vogel Spornerejeve ulice 203.